

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 7

Fylke: Hordaland

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Etne

Emne: Skav

Bygdelag: --

Oppskr. av: Trygve Urmy

Gard: Urmy

(adresse): Frette

G.nr. 59 Br.nr. 4

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Ola Bjørk, 70 år, gardbrukar på Bjørk i Etne

SVAR

1. Trefor.
2. Skav og beit vart kalla trefor.
3. Skava, skjive, skov, skave eller skove
4. Skav vart mykje nytta for og vart for ca 50 år sidan rekna som regulært forslag. På garden der det var rikerey marka skog, bruka dei 1 mål skav og 1 mål sveg til dajur til kyrne. Dei fekk då litt høy eller halvm attåt.
5. Ask, rann, osp, hegg og av og til hatt vart nytta til skav. Asken vart rekna best. Ein gamal mann (Viar Tveito) fortalte for ca 30 år sidan at dei heldt dei tykke svegknuppene på asken jamgode med havrehorn. Alm vart aldri skaven, men dei svadde alm om värene. Iheim hadde dei det med selja
6. Skav er fellemann for alle beslag som ein brukar botken av.
7. Ask gjer kisa rask
Ösp legge smir i ösk

8. Bene kjerne fekk skav til vauleg.
 I skora vanskedege år kunde det at
 summe gav smalen skav. Då skov
 dei sers timme belokke av små mork
9. Dei sa at det var sterkare mjølk,
 når kjerne fekk skav, men elles
 er det vauleg kjent at smøret
 var kortare - så det var visst
 bene ei trø at mjølka var
 betre.
10. Ein drog til skogs i inn erend
 etter mork.
11. Markaskog
12. mork.
13. Vinkstida. Summe skov frå
- 14 dei sette inn krølura om
 kårsten og like til våronna.
 Men dei fleste byrja skje
 skava før etter jul.
15. F stova.
16. Skavljå. Ein gamal lya som
 dei laga handtak på, anten av
 ei tyfelle - eller av eit
 somalehorn eller geithorn som
 dei trødde innpå.
- 17 Når dei skov strongar (dei
 brukte stokkane bruka dei handtak
 på kvar ende av skavljåen)
 Dei måtte vera to når dei
 skov strongar - for ein måtte
 halda og hjelpe til og om
 Lagemakken var nytta stundom.
18. Shaokalen var oftast bunden
 fast til sengestokken.

Emne 7.

19. Dei kull skavjään med eine kanta
når dei skjev småmork, men
med begge kanta når dei skjev
strongan.
20. Skjevelar (skuntom skavved)
21. Skav - og skavblokker.
22. Skjev både småmork og strongan
Småmorka høgg inn på lag så lang
som vanleg jammeid. Strongane
er det ofte ulike lengd på.
23. Skjevede, skjevelar
Stronge - strongan
24. Skavet skal vera tinn og med
tre astil. $\frac{1}{3}$ bokk og $\frac{2}{3}$ ved var
gamal regel - og så mykkt
at det kvisla seg i skav-
dungen
25. Skjevelar og strongan kinnne skjeve
mykkt til bakstevd -, det
vart for heitt under kella.
26. Skav var framleis mykkt
til hjelp for.